

**Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem
obowiązujące w Technicznych Zakładach Naukowych
im. gen. Władysława Sikorskiego w Częstochowie**

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Technicznych Zakładów Naukowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Częstochowie jest dobro dziecka i respektowanie jego praw. Pracownik szkoły traktuje dziecko z szacunkiem i uwzględnia jego potrzeby. Realizując ten cel, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnątrzszkolnych oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

1. **Standardy** - dokument „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem” obowiązujący w Technicznych Zakładach Naukowych.
2. **Pracownik** - każda osoba zatrudniona w Technicznych Zakładach Naukowych na podstawie mianowania, umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia oraz praktykant, stażysta i wolontariusz.
3. **Dziecko** - każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
4. **Opiekun dziecka** - osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy - rodzic lub prawny opiekun, a także inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczegółowych lub orzeczenia sądu. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem dziecka jest także rodzic zastępczy.
5. **Zgoda rodzica dziecka** - zgoda co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekuńczy.
6. **Krzywdzenie dziecka** - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez rodzica, opiekuna prawnego, pracownika szkoły lub rówieśnika, a także zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

- **Przemoc fizyczna** - celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, zasinienia, stłuczenia, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
- **Przemoc emocjonalna** - powtarzające się poniżanie, upokarzanie i pomniejszanie wartości dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.

- **Wykorzystywanie seksualne** - angażowanie dziecka w aktywność seksualną. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. obnażanie się, pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych).
 - **Zaniedbywanie** - niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
7. **Dane osobowe dziecka** - wszelkie informacje umożliwiające jego identyfikację.
 8. **Osoby odpowiedzialne za „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem”** - wyznaczeni przez dyrektora Technicznych Zakładów Naukowych pracownicy sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
 9. **Osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w sieci** - wyznaczeni przez dyrektora Technicznych Zakładów Naukowych pracownicy sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu.
 10. **Zespół interwencyjny** - grupa złożona z pedagoga/psychologa/pedagoga specjalnego, wychowawcy, wybranych nauczycieli podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy dziecku dotkniętemu problemem krzywdzenia.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy TZN posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dziecka.
2. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka poprzez obserwacje, rozmowy z dzieckiem, rodzicami oraz kontakt z instytucjami wspomagającymi ochronę dziecka.
3. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji dorosły – dziecko i dziecko - dziecko ustalone w placówce.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 1

W sytuacji, gdy dziecko jest krzywdzone przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą

1. W przypadku uzyskania przez pracownika podejrzenia lub posiadania informacji, że dziecko jest krzywdzone przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (załącznik nr 1) i przekazania sprawy wychowawcy/pedagogowi/psychologowi/pedagogowi specjalnemu/ dyrektorowi szkoły.

2. Pedagog/psycholog/pedagog specjalny wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny), który nie jest sprawcą przemocy pokrzywdzonego dziecka i przeprowadza z nim rozmowę.
3. Pedagog/psycholog/pedagog specjalny sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem i rodzicami, oraz plan pomocy dziecku.
4. Plan pomocy dziecku zawiera informacje dotyczące:
 - a. podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - b. wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku;
 - c. wskazania rodzicowi/opiekunowi prawnemu specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
5. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść pedagog/psycholog/pedagog specjalny, wychowawca i inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.
6. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku i monitoruje jego realizację.
7. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa/pedagoga specjalnego opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
8. Pedagog/psycholog/pedagog specjalny/dyrektor szkoły informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia przez placówkę podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji - prokuratura/policja lub sąd rodzinny, zespół interdyscyplinarny (procedura „Niebieska Karta”) w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji.
9. Po poinformowaniu opiekunów – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego oraz przesyła formularz „Niebieska Karta–A” do zespołu interdyscyplinarnego.
10. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
11. Z przebiegu interwencji sporządza się notatkę służbową, która przechowywana jest w gabinecie pedagoga szkolnego.
12. Wszyscy pracownicy placówki, którzy uzyskali informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje związane z pracą zespołu interwencyjnego oraz przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 2

W sytuacji, gdy dziecko jest krzywdzone na terenie szkoły przez pracownika

1. Każdy pracownik szkoły, który uzyska informacje lub zauważy krzywdzące zachowania innego pracownika w stosunku do dziecka, ma obowiązek podjęcia interwencji mającej na celu przerwanie takiego zachowania, oraz poinformowania o zajściu dyrektora szkoły.
2. Dyrektor przeprowadza rozmowę z pracownikiem, który dopuścił się krzywdzenia. Ustala z nim zasady eliminujące nieodpowiednie zachowania i sporządza notatkę służbową ze spotkania.
3. Każde dziecko, które doświadczy krzywdzenia przez pracownika szkoły ma prawo do poinformowania o tym fakcie dyrektora szkoły lub pedagoga/psychologa/pedagoga specjalnego/wychowawcę/nauczyciela, który sporządza opis sytuacji dziecka w oparciu o przeprowadzoną rozmowę z nim oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie. Dalszy tok postępowania wskazany w punkcie poprzedzającym.
4. Dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny, który opracowuje plan pomocy dziecku i monitoruje jego realizację.
5. Gdy zaplanowane działania nie przynoszą rezultatu, dyrektor podejmuje wobec osoby dopuszczającej się krzywdzenia działania wynikające z zapisów Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy.
6. W przypadku podejrzenia, że dziecko jest pokrzywdzone przestępstwem dyrektor składa zawiadomienie do prokuratury lub na policję.

§ 3

W sytuacji, gdy uczeń jest krzywdzony na terenie szkoły przez innego ucznia/uczniów – przemoc rówieśnicza

1. Wszyscy pracownicy szkoły są zobowiązani do reakcji na przejawy przemocy rówieśniczej, przy czym pracownicy niepedagogiczni (np. administracja i obsługa) reagują poprzez poinformowanie o tym nauczycieli (np. wychowawcę ucznia, nauczyciela dyżurującego, pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego), którzy są właściwymi osobami do interwencji wychowawczej.
2. Osoba dorosła lub dziecko, które zaobserwuje przemoc rówieśniczą lub uzyska o niej informacje przekazuje tę wiedzę pedagogowi/psychologowi/pedagogowi specjalnemu /wychowawcy.
3. Osoba dorosła sporządza notatkę służbową zawierającą datę, godzinę, miejsce zdarzenia, opis zdarzenia i sposób uzyskania informacji o zdarzeniu. Jeżeli zgłoszenia dokonuje uczeń, to notatkę sporządza pedagog/psycholog/pedagog specjalny/wychowawca i uzyskuje podpis ucznia.
4. Z dzieckiem pokrzywdzonym pedagog/psycholog/pedagog specjalny/wychowawca przeprowadza rozmowę, udzielając mu wsparcia.

5. Z dzieckiem krzywdzącym pedagog/psycholog/pedagog specjalny/wychowawca/dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę dotyczącą jego zachowania oraz informuje o konsekwencjach.
6. Pedagog/psycholog/pedagog specjalny/wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych dziecka krzywdzonego oraz rodziców/opiekunów prawnych dziecka krzywdzącego o zaistniałej sytuacji.
7. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się działania wobec sprawcy (rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę i zespół klasowy, kary rodzicielskie i statutowe – nagana, obniżenie oceny zachowania), wobec poszkodowanego (rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, zadośćuczynienie) oraz wobec świadków (rozmowy wychowawcze).
8. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nieletniego sprawcy nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji czy przemocy powtarzają się, dyrektor podejmuje decyzję o zgłoszeniu sprawy na policję lub do sądu rodzinnego.
9. W przypadku, gdy sprawca agresji czy przemocy jest nieznany, dyrektor po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych ucznia poszkodowanego o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.
10. Podejmowane w ramach interwencji działania muszą zapewniać dziecku poczucie bezpieczeństwa i poszanowania jego godności.
11. Wszyscy pracownicy placówki, którzy powzięli informacje o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje związane z pracą zespołu interwencyjnego oraz przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

1. Dane osobowe podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych.
2. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza i zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani o jego rodzicu/opiekunie.
5. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, ich rodzicami/opiekunami

6. Pracownik szkoły nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna.
7. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Technicznych Zakładów Naukowych bez zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do Internetu

1. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Placówka zapewnia dostęp do Internetu pod nadzorem nauczyciela na zajęciach przedmiotowych,
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela, nauczyciel ma obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Nauczyciel czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć.
4. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w sieci przeprowadza z uczniami cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści (treści pornograficzne, treści zawierające przemoc, nielegalne oprogramowanie), które dostały się do komputerów szkolnych, osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w sieci zabezpiecza dowody i przekazuje informację dyrektorowi oraz pedagogowi/psychologowi/pedagogowi specjalnemu.
6. O podjęciu działania i środków dyscyplinarnych wobec osoby odpowiedzialnej za pojawienie się treści niebezpiecznych decyduje dyrektor.
8. Pedagog/psycholog/pedagog specjalny przeprowadza z dzieckiem mającym kontakt z treściami niebezpiecznymi rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. O zaistniałej sytuacji powiadamia rodziców/opiekunów prawnych.
9. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog/pedagog specjalny uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje stosowne działania opisane w niniejszych Standardach.

Rozdział VI

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

1. Dyrektor uzyskuje dane o pracowniku z Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym, z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych oraz zaświadczenie o niekaralności.

2. W przypadku, gdy prawo nie zezwala na uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego, dyrektor uzyskuje oświadczenie pracownika dotyczące niekaralności lub toczących się wobec niego postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego.
3. Wszyscy pracownicy zostają zapoznani ze „Standardami ochrony dzieci przed krzywdzeniem” i składają pisemne zobowiązanie do ich stosowania.

Rozdział VII

Zasady bezpiecznych relacji personel szkoły – dziecko

1. Szkoła oferuje uczniom edukację w zakresie Praw Dziecka oraz ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem.
2. Wszyscy pracownicy szkoły znają treść dokumentu „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem” i stosują je w codziennej pracy.
3. Pracownicy szkoły w kontaktach z uczniami kierują się następującymi zasadami:
 - a. dorośli w relacjach z dzieckiem okazuje mu szacunek;
 - b. dorośli uwzględnia indywidualne potrzeby dziecka;
 - c. dorośli nie wyraża krzywdzących, poniżających, ośmieszających opinii i uwag wobec dziecka;
 - d. dorośli w żaden sposób nie dyskryminuje dziecka.
4. Niedopuszczalne jest niestosowne zachowanie pracownika w obecności dzieci. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej.
5. W szczególnych, uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest użycie siły przez pracownika szkoły w celu przerwania zachowań dziecka, które zagrażają życiu i zdrowiu jego samego lub innych.

Rozdział VIII

Monitoring realizacji „Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem”

1. Dyrektor wyznacza pedagoga, psychologa i pedagoga specjalnego jako osoby odpowiedzialne za „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem” obowiązujące w Technicznych Zakładach Naukowych w Częstochowie.
2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji „Standardów”, za reagowanie na sygnały ich naruszenia oraz za proponowanie zmian w „Standardach”.
3. Osoby odpowiedzialne przeprowadzają wśród pracowników placówki, raz w roku, ankietę

monitorującą poziom realizacji „Standardów”

4. Osoby, o których mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, dokonują opracowania wypełnionych przez pracowników ankiet. Sporządzają na tej podstawie raport z monitoringu i przekazują go dyrektorowi szkoły.
5. Dyrektor szkoły wprowadza w „Standardach” niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom, uczniom i ich rodzicom nowe brzmienie tego dokumentu.

Rozdział IX

Przepisy końcowe

1. „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem” wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i ich opiekunów poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną oraz zamieszczenie na stronie internetowej szkoły.
3. Pracownicy szkoły potwierdzają zapoznanie się ze „Standardami” i zobowiązują się do ich przestrzegania na piśmie.

Rozdział X

Podstawy prawne

Niniejsze „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem” zostały opracowane na podstawie:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy.
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
3. Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela.
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Notatka służbowa

Dotyczy ucznia
imię i nazwisko, klasa

W dniu otrzymałam(-em) następujące informacje/zauważyłam(am)
następujące symptomy*, na podstawie których można podejrzewać krzywdzenie dziecka:

.....
.....
.....
.....

Opis sytuacji / zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podjęte działania:

.....
.....
.....
.....

.....
czytelny podpis

*właściwe podkreślić

Dokumentacja procedury interwencyjnej

Dotyczy ucznia
imię i nazwisko, klasa

Sposób zgłoszenia:

.....

Data przyjęcia zgłoszenia:

Osoby uczestniczące w interwencji:

.....

.....

.....

Zastosowane środki wychowawcze, dyscyplinarne, zalecenia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Plan pomocy dziecku:

.....

.....

.....

.....

.....

podpisy:

.....

.....

.....

Ankieta

Monitoring realizacji „Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem”

Ankieta jest całkowicie anonimowa. Prosimy o udzielenie szczerych odpowiedzi.

1. Czy zna Pani/Pan dokument „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem” Technicznych Zakładów Naukowych?

☐ Tak

☐ Nie

2. Czy wie Pani/Pan jak reagować w sytuacji krzywdzenia dzieci?

☐ Tak

☐ Nie

3. Czy stosuje Pani/Pan Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem w codziennej pracy?

☐ Tak

☐ Nie

4. Czy Pani/ Pana zdaniem w TZN przestrzegane są „Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem”?

☐ Tak

☐ Nie

5. Jeżeli nie to w jakim zakresie?

.....

.....

.....

2. Czy ma Pani/ Pan propozycje dotyczącą zmian w „Standardach ochrony dziecka przed krzywdzeniem”?

.....

.....

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.